

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Kélyben hátha kezdve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésrekiadását
 vagy megírását nem vállalja.

Hirdetéseket és hirdetőket a
 kiadóhivatalban intéseendő.

Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 3. sz. 3.

NAGYVÁRAD, április 24.

Harcz az érzékiség ellen.

(—a.) Az ország fővárosából, melyet erkölcsileg igen mélyre sülyedtnek, valóságos modern Babylonnak tartanak s hol alig néhány napja rettenetes Sodomát fedezett fel a rendőrség, feltűnő, de nagyon fontos mozgalom indult meg. Kemény Ferencz főrealiskolai igazgató áll az élén ennek a mozgalomnak, a melynek célja megakadályozni az ifjuságnak mindinkább terjedő szörnyű erkölcsi romlását.

E mozgalom felébresztette az Országos közegészségügyi egyesület figyelmét s arra indította az egyesületet, hogy felolvasó üléseket rendezzen, a melyeknek tárgyát e rendkívül fontos kérdés megvitatása képezi.

Az orvosi körök mind jobban sürgetik az érzéki bűnök elleni küzdelmet; legutóbb Ráskai Dezső orvos az egyetemi élettani intézetben vitatta meg azon elveket és eszközöket, a melyekkel küzdeni kell az érzékiség korai ébredése ellen.

Ezek az előadásokon, melyeken orvosok és paedagogusok vesznek részt, nyíltan hirdetik, hogy az orvosi tapasztalatok és a tudomány ítélete szerint az abstinentia s az érzéki ösztönök elleni küzdelem igen üdvös befolyással van az ifju fejlődésére, phizikai és szellemi életére.

Ezek az orvosok, sőt a paedagogusoknak is egy része más szempontból indul ki, mint a vallás; nem ethikai mo-

mentum vagy cél vezeti őket; ezek az ifjuságnak nem a lelkét tekintik, hanem a phizikumát, testi erejét, egészségét. És ime tanulmányaik eredménye oda vezeti őket a keresztény erkölcsan tanításihoz.

Örvendetes dolog. Husz esztendővel mennyivel hátrább volt az orvosoknak és paedagogusoknak a tudománya és a bátorsága.

Akkor a magyar parlamentben — okosabb dolguk nem lévén — megtámadták a kath. erkölcsant, a mely kötelezi az embert az érzékiség elleni küzdelemre. Ma már a materialista orvosi tudomány ugyanezt tanítja és a paedagogusok sietnek felhasználni a tapasztalat és tudomány ítéleteit az ifjuság megmentésére.

Bizony ideje is lenne. Nagyon óhajtandó, hogy a mozgalom áthassa a társadalmat s annak vezéreit erélyes akcióra indítsa, hogy ennek következtében az állam és a hatóságok minden lehető megtegyenek az ifjuság s ezzel a jelen és jövő társadalom megmentésére.

Mert e nélkül bizony csak fél munka az, a mit az egyház és a keresztény szellemű paedagogia végez és ennek az eredményét is lerontja, vagy legalább nagyon megnehezíti és kétségessé teszi az az erkölcselenség, a mit az állam és a hatóságok elnéznek, eltűnnek, sőt igen sok esetben istápolnak.

Mig a szemérmetlen képeket, fotografiákat s a pornografiának bűzös termékeit kirakatokban tűri a rendőrség; mig szépirodalomnak tekinti a társadalom

a Zola-féle undok szennyiratokat, — mig színházainkban a Veszta-szüzeket tartják műsoron s orfeumi előadásokat produkálnak, — mig annyira nem fejlődik a közérkölciség, hogy tisztességes nők egyedül, kísértő nélkül is járassanak bármely utcákon, — mig az állam többre nem becsüli polgárainak erkölcsi érzetét, mint holmi engedélyekért járó adóilletéket, — mig ujságaink hasábjain és színházaink deszkáin házasságtörési jelenetekkel és más válogatott pikantiériákkal traktálják a közönséget, — — addig bizony hasztalan biztatjuk az ifjuságot küzdelemre az érzékiség ellen.

Franciaország jelenleg azt tartja leg-sürgősebb és legfontosabb teendőjének, hogy bezárassa a lourdesi barlangot s elzárja annak vizét, melyet a kiküldött orvosi bizottság tisztának és ártalmatlannak talált; de ezalatt nyitva hagyja az erkölcselenségnek undok piszokkal telt csatornáit, amelynek a szennye annyira elárasztotta ezt a szerencsétlen országot, hogy már praemiummal kell istápolni a kettőnél több gyermekkel bíró családokat.

De nem akarjuk, hogy ide jusson a mi országunk is, idejekorán el kell zárni az erkölcselenség zsilipjeit. Az erre megindított mozgalmat nem szabad hagyni elaludni, hanem élesztgetni, erősíteni kell, hogy erőre kapva üdvös befolyást gyakoroljon a társadalomra és az államra.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szegény gazdag.

Irta: Luigi Capuana.

Pietro, a pupos, ez volt a neve; valójában pedig az apja volt pupos, mert annak két pupja is volt, egy elől, egy hátul; mindennek daczára lett egy bátor feleséget, aki annyira erőt vett magán, hogy elment hozzá s még két fiúval is megajándékozta őt, kik karcsuak voltak, mint a pipaszár. A csufneve azonban rajta ragadt a családján és valószínű, hogy az Accursik egész jövődő nemzetségét a »puposok«-nak fogják nevezni.

Valójában Pietro Accursi nem volt pupos, csak megérdemelte volna, hogy az legyen, mert a pupja tulajdonképen csak a szívében volt. Egész életében se egy falat kenyert, sem egy korty vizet nem adott a szegénynek. Nem, soha! Ha eljött hozzá valaki szegény ember, hogy alamizsnát kérjen tőle s esetleg így szólt: »Két nap óta nem ettem semmit!« volt benne annyi arczátlanság, hogy így feleljen:

— Te boldog ember, meg tudsz élni két napig anélkül, hogy egyél. Lásd, alig két órája reggeliztem s a gyomrom megint üres.

Ha őt hallgatta az ember, hát a gazdagságnál nagyobb szerencsétlenség már nem

is létezhetett. Mennyi gond! Mennyi fejtörés! Oh, mint irigyli azt a koldos népet, amelynek egyetlen soldja sincs a zsebében, amelynek nincs helye a nap alatt, s nincs fedele, amely alatt meghozhatná magát. Rájok nézve nem létezik adóhivatal, vám, végrehajtó s ehhez hasonló! Szemébe nevetnek a kormányoknak s a halálnak, mig ő a szerencsétlen reggeltől napestig sem pihenhet, egy helyről a másikra hajszolják s mindig csak fizetnie, fizetnie, fizetnie kell; alig végzett ezekkel, megint újra kell kezdenie!

Ugy ám, az Ur nagy keresztel terhelte meg és arra ítélte, hogy azt az egész életén át czipelje, ami sokkal nehezebb, mint Jézus Krisztusé, amikor a Kálvária hegyre haladt. Az ő Golgothája, a sok olajerdő s szőlőhegy volt; a messze jól megdolgozott dus szántóföldek, a nagy udvarházzal a közepén, félig városi, félig falusi épület; a sok pincze; a nagy marhaállomány; a téli szérők és minden sok más járuléknál. Oh, s mennyien törődtek vele az olajszüretnél; jött a negyven-ötven munkás s a sok mindenféle segítség, csupa éhes ember, akik éjjel-nappal dolgoznak, kik pszokosak és olajosak: kik belesárgulnak az éjszakázásba, s kik mégis úgy esznek, mint a farkasok, még ha nem is éhesek. Mennyi megemészthetetlen ételt kellett főzteni nekik! Valóságos pokoli hónapok voltak ezek!

Persze, hogy a sok tartály megtelt olajjal, de hányszor kellett lemennie a pinczébe s ki-

tennie magát a veszedelemnek, hogy a sima lépcsőn a nyakát szegi, mennyit kell az emberekre vigyázni, nehogy a nem arra való edényekbe öntsék az olajat. Bizony, nagyon sok hiba esnék, ha nem tartaná nyitva mindig a szemét! Végül azán a sok éhes száju ember megtölti a zsebkendőjét ötlirásokkal, tisztálkodnak s friss ruhába bujnak; és ő, a szegény ember, aki éjjelenként alig aludt két-három órát az elmúlt másfél hónap alatt, most valósággal össze van törve, s az orra, meg a torka tele van utálatos olajszaggal.

Am ha még ezzel be volna fejezve! De ott maradhat ez a gazdagság a pinczékben, s tartályokban? Még el is kell azt adni, s előbb két-szer-háromszor át kell önteni más edényekbe. Be kell várni, amíg az ár emelkedik. Bizony sok türelem kell hozzá; annyi ideig várni, míg a többi megkönnyebbülten távozik, s nem is gondol többé az olajra.

Aztán következnek a bosszúsággal, veszedéssel teli napok a tolvajnépséggel, amely hamis mértéket hozott; a még gazabb tolvajnépséggel, amely hamis ötlirásokat szór rá, ami a legnagyobb figyelemre kényszerítette. Hogy kellett néznie, forgatni a pénzt, egy darabot a másik után odaverni az asztalhoz, hogy csengetése megkülönböztethesse a jót a rossztól. Akkor aztán, de csak akkor érdemelte meg ezeket becsületesen az arcza verejtékével, dühvel és bosszúsággal . . .

Két nap múlva hova lett a sok ötlirás?

A szabadelvű párt és az ex-lex.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Némely lapoknak állhatatosan ismételt híradásai, hogy a közeledő ex-lex-szel szemben a szabadelvű párt kebelében eltért nézetek állanak szemben egymással, a mi értesülésünk szerint nem egyebek czélzatos híreszteléseknél. A szabadelvű párt tagjai törhetlen szolidaritásban ragaszkodnak a katonai javaslatok tekintetében kezdettől fogva elfoglalt álláspontjukhoz. Ezen a következetes magatartáson nem változtat az ex-lex bekövetkezése, a melyért a felelősség ország-világ előtt az ellenzéknek obstruáló részét terheli. Ily körülmények közt a szabadelvű párt vezetősége nem látott okot arra, hogy a párt külön manifesztációban nyilvánítsa elhatározását, különösen mivel Széll Kálmán miniszterelnök legközelebb föl fog szólni a képviselőházban, hogy ez egyedül illetékes fórum előtt tájékoztassa a közvéleményt a helyzetről.

Törvényjavaslat az egységes magyar nemzeti Himnuszról.

Rátkay László a képviselőház szombati ülésén a következő törvényjavaslatot fogja be-terjeszteni:

Törvényjavaslat az egységes magyar nemzeti Himnuszról.

1. §. Kölcsey Ferencz himnusza egységes magyar nemzeti himnuszszá avattatik.
2. §. Ezen törvényjavaslat 1903. augusztus 20-án lép életbe s végrehajtásával a m. kir. kormány bizatik meg.

Rendelet az élőhalottakról.

Miniszteri rendelet ment a hatóságához. Arról van benne szó, hogy a vidékről mindinkább felhangzik a panasz, hogy az elmebetegek száma szaporodik s mind sürgősebbé lesznek az országos tébolydába való felvétel iránti kérvények. Ezek elintézéséül a belügyminiszter leiratában arról értesíti a hatóságokat, hogy az országos tébolydába tulsufaltsága miatt az elmebetegeket a lehetőség szerint a közkórházakban helyezze el s csak közveszélyes örülteket szál-

litsanak fel, vagy pedig oly esetben intézkedjenek a felszállítás iránt, ha a kórház viszonyai a berendezés hiányossága miatt az elmebetegek elhelyezését lehetetlenné teszi.

A haditengerészeti költségvetés.

Bécsből írják: A haditengerészeti költségvetés a jövő évre már meg van állapítva. A költségvetésben 2 és fél millió korona költség-többlet van. Ez azért van, mert három új hadihajót építenek.

Szeretett képviselőnk, Bánffy.

Mint fővárosi lapokba is belekerült az a furaság, hogy Bánffy Dezső bárót óhajtják egyesek Nagyvárad város képviselőjének.

Nem tudjuk, honnan merült fel ez az eszme éppen most. De tekintettel arra, hogy a nemes báró éppen mostanában lett a lipótvárosi kaszinó elnöke, aligha kell messzebb váltanunk a jegyet kíváncsian kutató utunkban Várad-Velenczénél.

Jövetik tehát Bánffy által. Programbeszéd mondatik, éljeneztetik, szavaztatik és —

Igen ám. De ki által szavaztatik reá?

Mint jó forrásból értesülünk, Bánffy hívei a következő kalkulust csinálták:

Van Váradon 2800 szavazó. Bánffyra fog szavazni:

Minden 48-as; hálából, hogy mint képviselőházi elnök megtisztelte Kossuth temetését — távollétével.

Rászavaz a szabadelvű párt, mely tudja, hogy Bánffy ebédkor is egy állruhácskát köt a nyakába ezzel a felirással: Széll papa kedvence.

Rászavaznak román polgártársaink, a kik őt szeretnék leginkább főispánjuknak.

Szóval ezek szerint Bánffy egyhangulag lenne képviselő. Mondják a hívek.

A számok azonban úgy beszélnek, hogy Szent Simon szellemidézőjének legfeljebb 28 szavazója ha lesz; a szám többi része nem lesz szavazó, hanem legfeljebb — szám.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind-n vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krétt. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krétt. Más időben 50 kr.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 24.

Elnök: Tallián Béla.

Az irományok előterjesztése után

Lengyel Zoltán napirend előtt kér szót. A villamos vasutak legutóbbi sztrájkjáról szól. Ez ügyben már kérte egy ízben a miniszterelnököt, intézkedjék az alkalmazottak érdekében, azonban semmi nem történt s így kénytelen másodszor felszólalni. A sztrájk idején tanulatlan emberek vezették a villamos kocsikat, ami igen sok elgázolásra adott okot. Nem említi a kisebb baleseteket, de felsorol néhány súlyos esetet, pl. Zsigmond Józsefnek mindkét lábát lavágták, Tóth Istvánt pedig halálosan gázolta el. A lapok természetesen elhaligáltak, mert pausalét kapnak. Fölkéri a miniszterelnököt, intézkedjék sürgősen a közönség közbiztonsága ügyében.

Széll Kálmán miniszterelnök: Azért nem szólalt fel eddig, mert nem akarta ezt napirendre hozni, mivel az interpelláció ilyen esetekben sokkal előnyösebb. A hozzá járult deputációt ő szívesen fogadta, megígérte támogatását és beszélt is érdeklükben az igazgatóval, aki ugyan nem közvetlen alatta, hanem a kereskedelemügyi miniszter alatt áll. A szóban forgó elgázolásokat illetőleg még nem kapott jelentést, de az erre vonatkozó adatokat a legkövetkező idő alatt be fogja szerezni és azután intézkedni fog. (Helyeslés a jobboldalon).

Kubik Béla: Midőn Lengyel Zoltán a villamos dolgot legelőször szóba hozta, beszéde közben ő közbeszólt, hogy a mentők bizonyára azért hallgatják el a baleseteket, mert a villamos vasut nagy alapítványt tett náluk. Utóbb azonban arról értesült, és ezt a legnagyobb megbotrányozással mondja, hogy a villamos vasut nemhogy alapítványt nem tett a mentőknek, de egyáltalában nem is adakoztak soha. (Nagy zaj).

Rakovszky István: Elég gyalázat!

Buzáth Ferencz: Pedig ők adnak a legtöbb dolgot a mentőknek.

Kubik Béla: A mentőkre vonatkozó közbeszólását kívánja rektifikálni első sorban. Másod-sorban kifogásolja, hogy a főrendek összeférhetlenségi törvényjavaslatának nincs mindenik szakasza a bizottságoknál. Fölkéri az elnököt, intézkedjék ez irányban.

Münnich Aurél: Személyes kérdésben szó-lal fel. Reflektál Polonyi tegnapi beszédének ő reá vonatkozó részeire, s kijelenti, hogy az ő közbeszólásai csak a költségekre vonatkoznak. Polonyi Géza: Személyes kérdésben vála-

Elvándorolt az adószedők s egyéb hivatalnokok kezébe . . .

— Nem ismered te ezt a sok gyötrelmetl szől Cannizuhoz, a szegény ördöghöz, ki mind ez Istenadományok közt lerongyolódva s lesoványodva, kutyamódjára szolgált neki.

— Adjon ide nekem kegyelmességed mindent, legalább nem lesz baja velem, így felelt neki Cannizu nevetve . . .

— Ugyan szép ajándékot adnék neked, tudom szídnál éjjel-nappal; szót se erről! Gondoljunk inkább a dolgainkra!

Nem kevesebb gondot okozott neki, a kitűnő mezőgazdána, a sok szántóföldje, s egyéb dolga.

— Oh, te szerencsés Cannizul! Kenyéren és hagyomány élés, ugy-e? De nekem leves kell, hal, beefsteak, rosbef, sajt, édesség, gyümölcs, meg kávé, hogy megállhassak a lábamon. Ha olyan gyomrom lehetne, mint neked, olyan valóságos struccz-gyomrom, mely még a vasat is megemésztené! Hiszen te még a mi borunkat is meg tudod inni, mely olyan, mint az eezet; én nem élhetek marsala, muskotály és kalabriai bor nélkül, mert az én boraim megemészthetetlenek; de ha kell, még bordeauxival is megelégszem!

Cannizu néha így felelt: »Ha mindenképpen meg kell lenni, megteszem én is!«

Ilyenkor Don Pietro a szavába vágott:

— Te állat, neked jó a kenyér, meg a hagyma is; áldd az Istenedet, hogy nem adott

egyebet. Nézd meg a testvéremet, semmije sincs és úgy él, mint egy báró! Mintán eljátszotta, elverte az egész vagyonát, ezőr lett belőle . . . Es milyen boldog emellett! De mert náladnál gonoszabb, látni sem akar engem s gyűlöl, mert nem tettem úgy, mint ő. Tehetek én róla? Ugy gazdálkodtam, mint a hangya; minden jól sikerült s még jobban sikerült; azt hiszem, ha vizet öntenék a barázdába, úgy égne talán, mint a petroleum . . . De amellet nappal úgy kell dolgoznom, mint egy cselédnek s éjjel gondolkodnom, mint egy urnak — éjjel meghányi-vetni ezerféle dolgot! Oh, ha szeretnék úgy aludni, mint te a kemény szalmazsákoson! Mit ér, hogy tiszta gyapjuval telt a derekajam, hogy puha és ruganyos? Nekem azért csak szédül a fejem s egyre hánykolódom bizony . . . bizony . . . Ha mint te, én is tudnék ásítani, aludni, horkolni. Ki gondolna a vetésre, az aratásra, az eladásra? Látod, te állat, te nevensz mintha badarságot beszélnék? Es én mégis csak újra azt mondom, hogy szívesen elcserélném a sorsomat a tiédde.

— Cseréljünk hát, kegyelmes ur!

— Napjában százszor megátkoznád érte a lelkemet.

— De végre is eccellenza, az ember csak nem visz el magával mindent a másvilágra; tulajdonképen kiért dolgozik?

— Mit tudom én? Ez az én keresztem s a sorsom, érted? Talán van valami él-

vezetem ettől az egész gazdagságtól? . . . Mert látod, tudnod kell, hogy minden csak az Isten adománya! A magtáram tele van, mint a tojás, a pinczében nincs üveg vagy hordó. No meg aztán, aztán . . . Ha tudnád mennyivel tartozik nekem Pitula báró, szép összeg! E mellett ez a báró ott sétál Nápolyban, Rómában és elkölti a pénzt borra meg asszonyokra . . . En csak egyetlen egyszer voltam Rómában, amikor zarándokokkal mentem, hogy lássam a pápát! . . . Ha nem jöttem volna elég hamar vissza, hogy lett volna itt minden? Talán szánhatok pihenőt magamnak? . . . Nem, soha, a gazdagságom a keresztem, legyen meg az Isten akarata!

Idővel aztán Pietro, kit a puposnak neveznek, idősebb lett; jól evett, még jobban ivott, rózsás, kövér és gömbölyű volt, bár örökösen jajveszékelt, mindig panaszkodott, mert nincs a gazdagságnál nagyobb baj a világon. Alamizsnát nem adott senkinek, a jótékonyaságot nem ismerte, de még a testvéreinek sem adott semmit, akinek pedig nyolcz fia volt s ma nem tudta, mivel lakassa őket jól holnap, mert keserves jövedelme a mezőrenek nem futotta. Ehelyett munkát és keresetet adott sok embernek, pontosan utolsó fillérig fizetett mindenkinek, de senkinek sem adott sem többet, sem kevesebbet.

Bizonyos, hogy önző volt, de nyílt és becsületes volt a panaszaiban: s örökös aphorizmaiban, melyek szerint a gazdagságnál nincs

szol Münnichnek. E vitát addig, míg teljes számszerinti adatok nem állanak rendelkezésére, eldönteni nem lehet. Münnich azt mondja, hogy a póttartalékosok behívása nem okoz költségöbbltet, mert az fel van véve a költségelirányzatba.

Münnich Aurél: Ugy van!

Polonyi Géza: Helyes. De miután a jövő évi költségvetésbe fel van véve és a múlt évibe nem volt, hát kérem nem többletet okoz-e az?

Münnich Aurél: Nem! Nem! Majd megmagyarázom.

Polonyi Géza: Azt kívánja még konstatálni, hogy a honvédelmi miniszter maga is beemerte a költségöbbltet.

Münnich Aurél: Félreértett szavainak helyreigazítása címén szólva meggyőzni óhajtja Polonyit arról, hogy bár látszólag számszerinti költségöbbltet mutat, de a valójában nincs meg.

Polonyi Géza: Sohasem fogjuk mi ebben egymást megérteni.

Elnök: Következik a napirend:

az indemnitás

folymatolagos tárgyalása.

Bakó József: Pártja álláspontjánál, valamint a saját meggyőződése szerint a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)
Sürgeti az 1848: XX. t. cz. végrehajtását. Hosszabban foglalkozik az osztrákoknak velünk szemben tanúsított eljárásával, amelyben még mindig a Kamarilla kezét látja.

Az osztrák parlamentben egymás után a legheszebb kirohanást intézték a mi tizenhárom próbás ellenségeink s nem veszik tekintetbe azt, hogy Ausztria már évek óta Magyarország jólétéből él. Mi nem támogathatunk olyan kormányt, mely a körülményekkel csak pártál. Nekünk olyan kormányra van szükségünk, mely nem hajol meg a földig Bécs előtt, hanem nemzeti kívánságainkat, az ország függetlenségét és önállóságát ki tudja vinni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Mi annak a hadseregnek, melynek csak a neve közös, de a szelleme osztrák, egy fillért sem adunk. Ne csodálkozzanak azon, hogy a magyar fiúk idegenkednek a katonaságtól, mert bárha szegények is, bármik lesznek inkább, de németek nem. A katonai javaslat valósággal merénylet a nemzet iránt, ne csodálkozzanak tehát azon, ha a nemzet türelme elveszti. Nemzeti jelvényeket, magyar vezényszókat és azt követeli, hogy a hadsereg a magyar királynak a magyar alkotmányra esküdjön. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

A magyar kormány gyenge és tehetetlen, mutatja ezt az, hogy az osztrák miniszter-

nagyobb nyomorúság. És ez látható is volt az utolsó betegségénél.

Amikor érezte, hogy közeledik a végórája, elhívatta a testvérbátyját.

— Hallod-e, Nani, nagy szerencsétlenség előtt állasz, mert most gazdag leszel, nagyon gazdag, legyen az Ur irtalmas hozzád. Gondolj a temetésemre. Elkerülhetetlen, hogy néhány ezer lirát ne költs erre; a pénz ott van a szekrényben. A szegények átmennek a másvilágra pap, ének, meg zenész nélkül, de én gazdag vagyok s erre a bajra még halálom óráján is gondolnom kell! Tudod, Nani, rendelj szép koporsót barna diófából, bársonnyal bélellet. Ez sok pénzbe fog kerülni, de mit tegyünk? Ha úgy haltál volna meg mint mezőőr, meg kellett volna elégedned egyszerű koporsóval, amit a község adott volna. Elkerülhetetlen volna a másvilágra gond nélkül s anélkül, hogy egy fillért kellett volna költened. Elég, elég, én most megyek s nagyon szerencsétlenségnek érzem magam, hogy annyi bajt hagyok rád — a legnagyobb bajt, a gazdagságot! De hát teljesítsd az Isten akaratát, mint a hogy én teljesítettem. Ott fent majd beszámolok... Ki tudja, mi lesz. Reméljük a legjobbat. Mégegyszer hát, gondolj arra, mivel megbiztalak, a koporsóra s a zenés temetésre; s most siess, küldj papot!

elnök úgy bánt a magyar kormánnyal, mint a macska az egérrel. (Ugy van! a szélsőbalon.) Nagy temető az a bécsi bérpalota, sok nemzeti törekvésünk van ott eltemetve, egy szikla az, melyen megtörnek kívánságaink, de azon fog összetörni a monarchia kétfejű madara is. (Zajos éljenzés a szélsőbalon.)

A király és nemzet közt nincs egyetértés. A kormány nem képes arra, hogy ezt a nagy irt betöltse. A nép romlása napról-napra szembetűnőbb, aminek a kormány az oka. Természetes tehát, hogy e kormány iránt bizalommal nem viseltethetik s így a javaslatot nem szavazza meg. (Hosszas helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Babó Mihály hosszasan szól a javaslat ellen, melyet nem fogad el.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Április 25. Iparoktatási bizottság ülése a városházán d. u. 4 órakor.

Április 26. Gyorsíró verseny a keres. kamara helyiségében d. u. 3 órakor.

Május 3. Gőzgépek- és kazánfűtők vizsgálata az Adria malomban d. e. 9 órakor.

* **Buzaszentelő.** Ma, szent Márk napján a kath. egyház megszenteli a vetéseket. Aldást kérnek a mezőkre, hogy a gazda verejtékes munkáján Isten áldása legyen. Kedvező időben kivonulnak a buzaföldekre s ott végzik a szertartásokat; a mostani kedvezőtlen időben azonban a templomban megy végbe az istentisztelet. Nagyváradon a székesegyházban és a plébánia templomokban szentelnek búzát.

* **Alapítványi helyek a honvéd hadapródiskolában.** A **nagyvárad** és pécsi honvéd hadapródiskolákban az ez évi októberben kezdődő tanévre Nagyvárad városának 2, és Biharvármegyének 1 alapítványi helye üresedik meg, amelyekre nagyvárad, illetve bihar megyei illetőségű ifjak pályázhatnak. A kérvények Nagyvárad város, illetve Biharvármegye közönségéhez nyújtandók be.

* **Társasvacsora Nátalalussy főigazgató tiszteletére.** Már említettük, hogy **Nátalalussy Kornél** kir. tanácsos, tankerületi főigazgató megkezdte tavaszi körutját, s először **Aradra** ment az ottani kir. kath. főgimnázium és állami főreáliskola meglátogatására. A főigazgató tiszteletére csütörtökön este a Vass-szálló éttermében fényesen sikerült társasvacsorát rendezett a két intézet tanári kara, melyen **Burián János** főgimn. és **Boros Vida** főreálisk. igazgatókkal élőkön az összes tanárok résztvettek. A társasvacsorán több felköszöntő hangzott el a kiváló érdemű főigazgató egészségére, ki válaszában a legmelegebb elismeréssel adózott a tapasztalt tanítási módszer, fegyelem és az elért eredmények tekintetében a jöhirtü intézetek vezetőinek.

* **Kitüntetések a vámtarifa-munkálato-kért.** O Felsége dr. Adam Géza, dr. Procopius Béla és dr. Ott János kereskedelmi miniszteri segédtitkároknak a vámtarifa előkészítő munkálatoknál tett kitűnő szolgálataik elismeréséül a **Ferencz József rend** lovagkeresztjét adományozta.

* **Bihar megye tisztviselői az országos kongresszuson.** A vármegyei tisztviselők holnap, vasárnap tartják Budapesten országos gyűlésüket, amelynek legfőbb tárgya a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezése lesz. Biharvármegye tisztviselői tegnap délután gyűlést tartottak a vár egyház kistermében dr. **Miskolczy Fe-**

rencz alispán elnöke alatt. A fizetésrendezésről készített s a központi bizottság által lektüldött szabályrendelet-tervezetet tárgyalták. A tervezetet elfogadták azzal a módosítással, hogy a tervezetbe felvett különböző 5—6 csoportba sorozás helyett minden osztálynál csak 3 osztályt létesítsenek. A személyi pótléknak a nyugdíjba leendő számításáról szóló részt világosabban szövegezzék, végül a vármegyei tisztikarba a megyei kórházak tisztviselőit is vegyék fel, megfelelő fizetéssel. — Biharvármegye tisztviselői közül többen utaznak fel ma Budapestre, a kongresszusra. Eddig a következők jelentkeztek: Miskolczy Ferencz alispán, Baranyi András, Balogh Elemér, Jancsó Károly, Bartos Elemér, Ujházy Antal, Márton Géza, Fráter Kálmán, Fássy Lajos, dr. Biszterszky Iván, Nagy Márton, Szöllőssy Ferencz, Werner Kálmán, Rednik Gábor, Horváth Endre, Wass László, Eder Géza, Gerő Mór, dr. Bakacs Béla, dr. Jerniczky Dénes és Csanády Jenő.

* **Anyakönyvvezetői kinevezések.** A belügyminiszter Biharvármegyében a kismarjai anyakönyvi kerületbe **Fodor Gyula** jegyzőt anyakönyvvezetővé, a sályi anyakönyvi kerületbe pedig **Kékedy Károly** jegyzőgyakornokot anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **A színház fűtése és világítása.** Somogyi Károly a színház fűtési és világítási költségei fejében az elmúlt szezonról 3000 és a mostani szinidényről 12,000 korona összeggel tartozik a városnak. A városi tanács utasította a városi főügyészt, hogy ezen összeget hajtsa be Somogyi Károly szinigazgatótól. Ebből az összegből azonban Somogyi kívánsága szerint le kell vonni a felesleges tüzelőanyag árát, amit elfogyasztottak azért, mert a színház fűtőkészüléke, a város beismerése szerint is rossz; továbbá a fűtési kísérletek árát sem fizethetik meg Somogyival. Azt hisszük azonban, hogy ez az ügy kölcsönös jóakarattal simán fog elintézésre nyerni. Somogyi különben tegnap kérvényt nyújtott be Nagyvárad város tanácsához, amelyben a fizetésre halasztást kér. Egyben kéri, hogy subvenció iránt már korábban beadott kérelmét terjeszse a tanács a városi közgyűlés elé s ennek elintézéséig a hátralék ügyét hagyják függőben.

* **Az élet joga.** Az angol törvények szigoruan büntetik az öngyilkosságot. Senki sem szünetlik a maga akaratából, tehát nincs joga elvetni magát az életet; ez az elv hozta létre a törvényezikket. Most az eddigieket is feltűnő szigorú ítélet hírért küldik az angol fővárosból. Egy kétségbeesett ember esete az, aki öngyilkossági szándékból a Themzébe vetette magát. Azonban kifogták és törvény elé állították. A bíróság az öngyilkosságért **másfél évi** börtönrre ítélte a vízből kimentett embert.

* **45 fillér egy négyszög méter terület.** A legutóbbi városi közgyűlésen dr. **Friedländer Sámuel** biz. tag erősen kikelt Nagyvárad város tanácsának azon előterjesztése ellen, hogy a város adja el a Moskovits A. és fia szeszgyár és László malom mögött levő városi területet a két ipartelepnek, négyszög méterenként 45 fillérjével. A közgyűlés többsége azonban elfogadta a tanács javaslatát, s így a két gyártelep részére átadja a kért területeket. Dr. **Friedländer Samu** a közgyűlés határozatát megfelelőbezi, s rámutat, hogy ily potom áron még falun sem lehet kapni. Az iparpártolást itt nem tartja helyénvalónak, mert a terület keletkező új gyár részére kellene megtartani. A szesz- és malomipar segítség nélkül is fejlődik, s busás hasznot hoz. Kéri a minisztert, hogy a közgyűlés határozatát semmisítse meg.

* Öngyilkos községi jegyző. A szomszédos Bihar község népszerű jegyzője: **Matalcsy Imre** tegnap, pénteken reggel öngyilkosságot követett el. A közbecsülésben állott férfi 6 évvel ezelőtt választatott meg Biharon jegyzőnek; azelőtt egy másik biharmegyei községben volt jegyző. Tegnap reggel rendes szokása szerint bement a jegyző irodába, dolgozott valamit, majd leveleket írt. Később bezárta az ajtót a 9 milliméteres forgópisztolyából főbelőtte magát. A golyó a jobb halántékon hatolt be, s azonnal halálát okozta. Szerencsétlen elhatározásának okát nem is sejtik. Valami csekélyebb ügyben volt ugyan ellene vizsgálat, de nem tartják valószínűnek, hogy ez adta volna kezébe a fegyvert. A községben éppen úgy, mint a vármegyeházán, nagy részvétet keltett a szerencsétlen ember szomorú vége. Pontos, rendszeres tisztviselő volt. Neje **Nagy Ilona** és három árván maradt gyermeke siratja végzetes tettét. Az alispánt és a kir. ügyészséget azonnal értesítették az öngyilkosságról.

* A sütőmunkások sztrájkja. Az ipartestület békéltető bizottsága tegnap délután 5 órakor **Gerő Armin** rendőrkapitány elnöklése alatt ülést tartott, melyen a bizottság tagjain kívül az érdekelt felek közül **Rákossy Viktor** és **Müller Salamon** munkaadók és a munkások küldöttjei jelentek meg. Minthogy a munkaadók közül többen elfogadták az újabb memorandum pontjait, melyben a munkások is redukálták követeléseiket, határozatba ment, hogy azoknál a munkások a mai naptól kezdve megszüntetik a sztrájkot és munkába állanak.

* A párbaj Németországban. Sehol a földön annyit nem párbajoznak, mint a német földön. Szinte mindennapos, hogy hevesvéréű ifjak a legcsekélyebb összeszólalkozásért fegyveres mérkőzésre hívják egymást. A burchenschaftok főjellege a párbajmánia s nem is tekintik igazi Burschnak azt, akinek az arcát nem ékítik fegyver okozta forradások. A német császár a minap megsokallotta már ezt a párbajmániát és szigorú parancsot adott ki, aminek következtében a bírások súlyos büntetéssel sújtják a párbajvétséget. Most is ilyen ítéletről írnak a berlini lapok. Két orvosnővendék pörlekedett össze és pisztolypárbajt vívtak. A párbaj vér nélkül ért véget, de a bíróság mégis súlyosan döntött. A két párbajozó mindegyikét négy hónapi várfogságra ítélték. Nálunk is így kellene.

* Névváltoztatások. A belügyminiszter engedélyével a vezetékneveket a következők változtatták meg közelebb Biharmegyében: kiskoru ifj. **Hrabovszky István** nagyszalontai lakos »Cseté«-re; — **Szelecsán János** gyantai lakos »Szabó«-ra; — **Schwarz Ferencz** nagyszalontai lakos »Feketé«-re; — kiskoru **Grünstein Gyula** szelistye-száldobágyi lakos »Gerő«-re és kiskoru **Klein Sándor** jákóhodosi lakos »Barát«-ra.

* A milliomos esze. Ujhelyi Lipóthoz, a híres bpesti nábobhoz beállított egy szegény kis szatócs és alázatosan mondta:

— Kérem alássan, négyszáz forint kellene kölcsön! Oh uram, ezzel örökre megjavíthatnám az üzletemet.

A milliomos jószívűen mondta:

— Itt a négyszáz forint. Vigye!

— Oh, az Isten áldja meg érte . . . Talán adok róla egy váltót . . .

— Minek az? Ha megadja a pénzt, jó. Ha nem adja meg, akkor is jó. En bizony nem fogom kérni.

Mindazáltal a szatócs nem élt ezzel a biztattással, hanem néhány hét múlva meghozta a négyszáz forintot. De egy hét múlva újra beállított a milliomoshoz:

— Oh, uram, most ismét nagy bajban va-

gyok . . . Nyolczszáz forintra volna szükségem . . .

— Itt a nyolczszáz forint, vigye.

— Köszönöm, köszönöm! Adjak talán váltót róla?

— Mondtam már, hogy nem kell váltó. Legfeljebb nem adja meg, punktum!

A szatócs azonban a nyolczszáz forintot is visszahozta becsületesen és egy hét múlva újabb kéressel jött Ujhelyihez:

— Uram! Ha akar könyörölni rajtam, adjon ezeröttszáz forintot kölcsön!

A milliomos ridegen válaszolta:

— Nem adok! Egy krajczárt sem adok!

A szatócs elképpelve kérdezte:

— Nem ad? Hát nem visszafizettem eddig is, ha kölcsön adott?

— Hallja maga jó madár! Maga azért fizette vissza a négyszáz és nyolczszáz forintot, hogy aztán kérhessen ezeröttszáz forintot és azt ne adja meg . . . Mehet!

A szatócs kénytelen volt elismerni, hogy Ujhelyinek nemcsak a pénze több, mint neki, hanem az esze is. (P. N.)

* **Krivány házai.** Az országos hírű aradi sikkasztó vagyonát annak idején tudvalevőleg zár alá vették. Több ingatlana van **Kriványnak** Aradon. Az odaváló törvényszék most adta ki ezeknek az ingatlanoknak az árverési hirdetményét. Az árverésre kerülő vagyon kikiáltási ára 20.704 korona. Az árverés május 23-án lesz.

* **Bérgyilkosság.** Hosszu, áldatlan testvérharcz fejeződött be a napokban tragikus módon **Sámson** községben. A szomorú eset részletei a következők: **Bartos Márton**, **Bartos Illés** és **Bartos Ferencz** sámsoni lakosok évek óta pereskedtek egymással az apjuk után örökölt vagyon miatt. A két fiatalabb testvér, **Illés** és **Ferencz** bátyjuk ellen törtek, aki állításuk szerint megrövidítette őket a vagyonban. A pereskedésből veszekedés is támadt a testvérek között, s egy ilyen veszekedés után **Márton** kijelentette, hogy bármibe kerüljön is, de a két testvér nem fog beleülni a szülei vagyonába, mit testvérei már legénykorukban tönkretettek. E hó 25-ére volt a három testvér bírói tárgyalásra idézve. A két fiatalabb testvér tudta, hogy veszített pörük lesz. Ezt kikertüldök, gyilkossági tervet eszeltek ki bátyjuk ellen. Maguk nem merték azt végrehajtani, hanem felbérelték **Szokoly András** odaváló embert, aki hajlandónak mutatkozott 200 frtért a **Bartos Márton** elpusztítására. A két testvér 100 forintot azonnal kifizetett, a másik 100 frtot pedig a gyilkosság után kellett volna fizetniük. **Szokoly** tegnapelőtt este megleste **Bartost**, amikor az a szőlőjéből hazafelé tartott s akkor orozva agyonlőtte. A gyilkosságnak véletlenül szemtanúja volt **Halász Adám** pásztor, aki aztán nyomra vezette a esendőrséget. **Szokoly** erősen tagadott, de a felesége nagy siránkozással adta elő, hogy az ő ura nem oka semminek, hanem a két **Bartos** fiu, mert azok bérelték fel. Így derült ki a gyilkosság, aminek következtében **Szokolyt** és a két **Bartos** fiut letartóztatták. **Bartos Márton** rögtön meghalt.

* **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be **Mauthner Ödön** csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a »Sétatéri« vagy a »Margitszigeti« fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja **Mauthner** Budapest és a **Margitsziget** oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. 153.

Apróságok a kereskedelmisták budapesti utjából.

A T—1 busvétli számában (rs) már beszámolt a kereskedelmi iskola 4 napra terjedő budapesti tanulmányutjáról.

De egyet-mást még szükségesnek tartok megírni.

A fogadtatás valami »meleg volt.« A VIII. kerületi polgári iskola igazgatósága a harmad-rangu szolgáját küldte ki fogadásunkra. Bizonyára még alsóbb rangú szolgát küldtek volna, ha lett volna az intézetnél.

Megjegyzem, hogy már a váradi állomás-főnökség is kimutatta irántunk jóindulatát, adván rendelkezésünkre olyan kocsi, mely bizonyára a millennium óta tisztogatva nem volt. **Möller bácsi** összes vedjes jömcsesei voltak benne feltalálhatók, persze a legrohadtabb állapotban. Az ablaküvegek a portól, sártól nem látszottak.

Pesten mikor a vasuttol szállásunkra mentünk és nemkülönben ottléltünk alatt mindenkor lelkes tüntetésnek voltunk kitéve. A katonai javaslatok ellen tüntető küldöttségnek néztek bennünket és abezug **Rudnay, Fejérváry!** kiáltásokkal kísérték bennünket utunkban mindentűt.

Azt mondhatom, hogy a pestiek roppant kíváncsiak. Folyton faggattak bennünket, hogy hova valók vagyunk, mert mi, hogy mulassunk s másokat mulattassunk, bárgyu parasztnak mutattuk magunkat, ki mindent tátott szájjal bámul.

Főlemlítésre érdemes, hogy a pesti színházakban nem valami nagyon divik a taps, legalább ott a tenyereket csak kivételes alkalmakkor verik össze. Így aztán hétfőn este, mikor a nemzeti színházban **Endre** és **Johanna** előadásán voltunk, és (rs) **urral, Márkus Emília** aszszonyt, **Ujházyt** és a színművészet többi neves alakjait amugy vidékiesen hívtuk lámpák elé, a páholyok, földszint kukkerjei mind fölénk fordultak. Egy emeleti páholyban majd elolvadtunk. Nem tudom, hogy mi új kapuk voltunk, vagy . . . Még az erkélyen ülő titkos rendőr sem élvezett az előadásból semmit, mert ő is folyton szemmel tartott bennünket, különösen az egyik urat, (rs) kollégáját.

Hogy színházi élményeinkről szólok, nem mulaszthatom el, hogy a **Bob hercegről** ne emlékezzem meg, melyet kedden néztünk meg s melyet **Somogyi** is színterhez **Váradon** még talán a téli szezon előtt.

Mindenütt kitűnő szívélyességgel fogadtak bennünket, különösen a polgári színpadban, hol alkalom kínálkozott s a vezetőség bőven szolgáltattott is alkalmat a telep gyártmányának »alapos« tanulmányozására. Itt alaposan be is tanulmányoztunk az árpaléből. Egészen a kido-básig szívesen látott vendégek voltunk a királyi palotában. Ott ugyan könnyen elbánnak a vidéki atyafiakkal, kik legalább egyszer életükben meg akarják látni, hogy hát tulajdonképen hol és miként él a magyar király. De mikor jámbor vidéki fölmegy a királyi palotába, nem sok öröme lesz ott. Nem halassz ott egy árva magyar szót sem, nem látsz ott egy magyar öltözetet sem. Kiveszett onnan teljesen **Mátyás** kora s elfoglalta fészékét az idegenszerzés, az osztrák szellem. Különben ez teljesen el van terjedve egész Budapesten. Rövidesen megérjük, hogy aki Pesten magyarul akar beszélni, nem értik meg.

Azt is érdemes feljegyezni, hogy Pesten létünk alatt nem igen tartottuk számon, mikor volt éjjel és mikor nappal. Mikor egyik éjjel jó »Paksi« mellett busultunk honunk állapotján, egy reggel felé bevetődött egy nriember, kiról látszott, hogy nem agglegény. Már-már letelepedett volna mikor egyszer (rs) ur szemére huzva kalapját, rászól a jövevényre: **Na te jól nézel ki!** Mire ez sarkon fordult, ellilant mintha ott sem lett volna. Bizonyára abban a hiszemben volt, hogy (rs) uram ismeri őt s majd elárulja feleségének, hogy hol járt ő az éjszaka.

Sok ilyen epizód történt meg velünk Budapesten. Sok volna azt elbeszélni. Többek közt nem akartunk Budára menet a propellerre külszállani, hogy ne kapjunk tengeri betegséget. Meg mikor a Duna partra kiértünk, elkiáltotta egyik magát, hogy segítség, segítség, belesett a

gőzös a Dunába. (Ertvén ez alatt a Dunán uszkáló propellert.) A pinczerek számolni kitudón tudnak. Figyelj!

Vendég: Volt egy sonka.
Pinczér: 50 kr.
Vendég: Két pohár sör.
Pinczér: 22 kr.
Vendég: Két kenyér.
Pinczér: 6 kr.
Vendég: Egyéb semmi.
Pinczér: 50 meg 22 az 76 meg 6 az 84, egyéb semmi az 90 kr!
A többit elhallgatom!

(M. Ö.)

IRODALOM.

Homiletika. Irta Stolz Albán. Fordította: az esztergomi papnövendékek magyar egyházirodalmi iskolája. »Pauperes evangelizantur« (Luc. VII. 22.) Ezek a szentirási szavak megihlették a nagy német írónak, Stolz Albánnak lelkét és szerkesztett a hitszónokok számára egy utmutatást, mely által gyakorlati érzékkel vezeti őket arra, hogy kell a népnek, a »szegény«-nek az evangéliumot hirdetni. Stolz Albán Homiletikája olyan mű, melyben kitűnő figyelmeztetéseket találunk erre a célra, azért helyesnek tartjuk annak áttűtetését a magyar irodalomba, mit az esztergomi növendékpapok magyar iskolája sikerrel végzett. Ara a műnek 3 korona, megrendelhető Esztergomban a Papnövélvénben.

Az iskola kiadásában még a következő művek kaphatók: 1. Kis világ, Költemények, elbeszélések, értekezések az iskola tagjaitól. Ara művészi illusztrációkkal vászonkötésben 2 kor. 60 fill., fűzve 2 kor. 2. Ravensrock. Ara fűzve 1 kor. A kötött példányok már elfogytak. 3. Oramaika. Elbeszélés az indiánok életéből. Második kiadás. Ara kötve 1 kor. 40 fill., fűzve 1 kor. 4. Gyakorlati oktatások kezdő lelkiaiyák és hitelemzők számára. Salvatoritól. Ara fűzve 1 kor. 5. A pap az oltárnál. Irta Chaignon. Második kiadás, imakönyv alak. Ara díszes vászonkötésben 2 kor. 80 fill., fűzve 2 kor. 6. Merton Ada. Ifjúsági elbeszélés. Irta P. Finn. Ara kötve 1 kor. 60 fill., fűzve 1 kor. 7. Lightfoot Claude. ifjúsági elbeszélés. Irta P. Finn. Ara kötve 2 kor., fűzve 1 kor., 40 fill. 8. Lüttvitz Arthur br. Boldog ember inge. (Tarka képek egy konvertita életéből.) Ara kötve 2 kor. 20 fill., fűzve 1 kor 60 fill.

Igazságszolgáltatás.

Meghiusult végrehajtás.

Klein Emánuel váraljai lakosnak úgy megszaporodtak az adósságai, hogy végre is se hogy sem birt velők. Megperdtült hát a dob, hogy elkótyavetyéljék az utolsó rozoga butorokat. Megjelent a végrehajtó a hivatalos tekintély okáért rendőri fedezettel és egy egész zsidó sereggel, hogy elvigyék az utolsó párnát is.

Klein Emánuel elkeseredésében ellenszegült a végrehajtás közegeinek s a rendőrt kituszkolva lakásából, azt bezárva az árverést megghiúsította. E miatt hatóság elleni erőszak címén feljelentést tettek Klein Emánuel ellen.

Tegnap tárgyalta ez ügyben a törvényszék büntető tanácsa.

A bizonyító eljárás folyamán beigazolódt, hogy Klein Emánuel tényleg ellenszegült a hivatalos közegeknek, s a miatt 14 napi foga házzal büntették.

Megrágalmazott jegyző.

Huszi László cs.-teleki jegyző ellen az adószedés ellenőrzése alkalmával Bule Lázár, Lengyel György, Pintyucsa György és Bara Mária panaszt tettek, hogy a jegyző amár 9 év előtt behajtott adóhátralékot ismét behajtotta.

E panaszra fegyelmi vizsgálatot indítottak Huszi László ellen. A vizsgálat teljesen rehabilitálta a megrágalmazott jegyzőt, mert kitűnt, hogy az egész vád alaptalan.

A fegyelmi vizsgálat befejezése után Huszi László bűnvádi följelentést tett rágalmozói ellen.

Tegnap tárgyalta az ügyben a törvényszék Fassie bíró tanácsa előtt.

A rágalmozás a vizsgálat adataiból teljesen beigazolódt, s a négy rágalmozással vádolt cs.-teleki lakost fejenként 20 korona pénzbüntetéssel sújtotta a törvényszék.

Pénzhamisítók.

A törvényszék tegnap kezdte meg a végtárgyalást Weisz János verseczi bankóhamisító ismert ügyében. Büntársai: Ditton Konstancia újpesti tanítónő, Schröder Konstancia újpesti, Ertmann József lugosi, Wohlgemuth Ferencz, Katalin és János verseczi, Rusz Döme sajtényi, Szuperof Péter kanaki, Ivanuzs Miklós károlyfalvai és Bret Lipót budapesti lakosok. A fővádolt felesége időközben meghalt.

A törvényszék Terdanovics táblabíró elnökletével Menzer és Szász bírákból áll. A vádat Racsov alügyész képviseli a fővádlottat Niamesni Mihály védi.

Weisz János avval védekezik, hogy Verseczen grafikai műintézetet akart felállítani és két embertől, a kiket megnevezni nem akar, 2000 forintot vett fel azzal az ürügygyel, hogy hamis pénzt csinál, tényleg azonban csak képes levelezőlapot akart előállítani.

Weisz, aki család és okirathamisítás miatt két ízben összesen már nyolcz évi fegyházat tilt le, úgyesen védekezik és kisiklik minden kereszkérdés alól. Vagyonát műrajzolással szerezte Verseczen. Fel is mutat három krétarajzot, köztük Herczeg Ferencz arczképét. Védekezése két óra hosszat tartott. A tárgyalás két napot fog igénybe venni.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Görög rabszolga.
Vasárnap:) d. u. A szultán.
este Régi szerető.

Trilby.

Ma már nagyrészt a bajusz alá mosolygunk, mikor a néhai való heves Trilby-lázt emlegetik. Szinte érthetetlen előttünk, hogyan lehetett hajdanában akkora lelkesedést kelteni ezzel a szentimentális és excentrikus darabbal?

Ma már nem maradt belőle más értékes, mint a mi a szindarabokban a legmulandóbb: a színész alakítása, Keszler Ede Svengalija és K. Kápolnay Juliska Trilbyje.

Keszler Svengalija a tökéletesség maga. A nagyravágyó kalandort, a hatalmas hipnotizőrt s a szerencsétlen beteget egyforma művészettel találta el benne. Leghatásosabb természetesen a III. felvonásbeli háborzongató meghalási jelenet volt, melyet Keszler igazán

megdöbbentő realizmussal játszott. Mire a függöny legördült, elmúlt a háborzongás s a művészt számtalanszor hívták a lámpák elé.

Nem kevésbé kitűnő volt K. Kápolnay Juliska, mint Trilby. Kedves, megnyerő hangja már meghódítja a közönséget s ezt a kellemes organumot igen jó játékkal tudja kiegészíteni. Trilbyje csupa báj, csupa megkapó közvetlenség volt s a közönség zajos tapsokkal jutalmazta.

A többi szereplők, kivéve néhány csetlőbotló kóristát, szintén megállták helyüket. —r.

Vasárnapi előadások. Vasárnap este, miután a Bajusz bemutatóját elhalasztották a jövő hétre, Géczy kitűnő népszínműve, a Régi szerető kerül színre Haller Irmával és Horváth Kálmánnal a főszerepekben. Délután a most fölríszített Szultán operettet játszik.

Görög rabszolga. A Görög rabszolga, az újfajta táncoperettek e legnépszerűbbje, kerül ma szombaton este előadásra a Szigligeti-színházban. A nagyobb szerepek mind új kezekbe kerültek. Aspaziát Haller Irma, Irist Parlagi Kornélia, Heliodorust Sziklay, Diomedet Horváth játsza.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 213.

Pótbérlet 1 sz.

Ma szombaton, 1903. április 25-én:

Görög rabszolga.

Operette.

SZEMÉLYEK:

Heliodorus, bűvész	— —	Sziklai Miklós
Aspasia, leánya	— —	Haller Irma
Antónia, hercegnő	— —	Székely Anna
Marcus Pompónius, főpolgármester	— —	Szathmáry Arpád
Archias, szobrász	— —	Deésy Alfréd
Diomed, görög rabszolga	— —	Horvát Kálmán
Iris	— —	Parlagi Kornélia
Melanopis)	Benkő Jolán
Circe) rabszolga nők	Lengyel Margit
Nopia)	A Hódi Anna

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlászkák, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 óraker

Kezdeté fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Holnap vasárnap, április 26-án:

Délután 3 óraker fél helyárrakkal:

A szultán.

Operette.

Este 7¹/₂ óraker rendes helyárrakkal:

Régi szerető.

Népszínmű.

TAVIRATOR

Mária Terézia főhercegnő egy műteremben.

Bécs, április 24. Mária Terézia főhercegnő tegnap hosszabb látogatással tüntette ki Révész festőművész műtermét és dicsőreleg nyilatkozott atyjának arczképéről. (M. T. I)

Báró Gerliczy Félixné balesete.

Budapest, ápr. 24. (Saj. tud. táv.) Bécsi telefon jelentés útján részvétellel értesülünk, hogy kicsi hijján végzetessé válható baleset érte br. Gerliczy Félixnének a unokáját, a kis Edith baronessét. Bécsben, hol most a báróné tartózkodik, sétakocsizás alkalmával a báróné kocsija összeütközött egy villamos kocsival, s a bárónő hintója összezuzódott. Szerencsére azonban a bárónő sértetlen maradt, csupán Edith baronessé szenvedett könnyebb természetű surlódásokat, de az izgalmas baleset a bárónőt is beteggétette. A család táviratilag hívta Bécsbe Fejérváry Géza bárót, a ki legott el is utazott. Az eset Budapesten nagy részvétet keltett.

A német trónörökös jegyváltása.

Budapest, ápr. 24. (Saját tud. táv.) Berlinből táviratilag jelentik, hogy a német trónörökös rövid idő alatt jegyet vált Margit angol királyi hercegnővel.

Nagy robbanás.

Mineapolis, ápr. 23. A Northwestern Staat Oil Company telepén robbanás történt. Tizenegy ember éltt. Azt tartják, hogy ezek életüket vesztették. Több ember megsebesült. A gyártelep teljesen elpusztult. (M. T. I.)

Óriási tüzvész.

Budapest, ápr. 24. (Saj. tud. táv.) Szurdok püspöki községben tűz ütött ki, mely a nagy szélviharban oly rohamosan terjedt, hogy egy negyedóra múlva 80 ház állott lángokban. A veszedelem harapódzásának gátat vetni nem sikerült s most a fél falu lángban áll. A lakosok a legnagyobb inség elé néznek.

Venezuela.

Washington, április 23. Az amerikai követ ma megtárgyalta, hogy az angol, német és olasz képviselőkkel együtt aláírja a jegyzőkönyvet amaz igények megállapítása tárgyában, amelyek a Caracasban egybegyűlendő bizottság által szabályozandó. Bowen ezt mindaddig megtagadja, míg a hágai jegyzőkönyvet, mely a kedvezményes elbánás kérdését eldönti, alá nem írják. Jó forrásból híre jár, hogy Anglia nem óhajt abba a helyzetbe jutni, hogy Venezuelát a blokád költségeinek megfizetésére kényszerítse és ezért nem fognak ragaszkodni Herbert angol követ erre vonatkozó eredeti javaslatához. Bowen hajlandó minden elfogadható kompromisszumhoz hozzájárulni. (M. T. I.)

A francia kulturharcz.

Nîmes, ápr. 24. A ferenczrendiek kitasítása alkalmával történt tüntetések közben verekedés támadt a szabadságot éltető tömeg és a szocialisták közt és e közben tizenkét embert letartóztattak. (M. T. I.)

Az angol alsóházról.

London, ápr. 24. Ritchie pénzügyminiszter kijelentette továbbá, hogy a gabonavám megszüntetése június 1-én lép életbe. A költségvetési vita folyamán az ellenzéki szónokok

a gabonavám megszüntetése mellett szóltak, de azt mondták, hogy a közvetett adó leszállítása nem áll arányban a közvetlen adó leszállításával.

London, ápr. 24. Az alsóház 184 szavazattal 76 ellenében elvetette azt az indítványt, hogy a teavámot fontonként 2 penczere szállítsák le. (M. T. I.)

Lourdest nem zárják be!

Páris, április 24. (Saját tud. táv.) A francia minisztertanács több katolikus képviselő közbelépésére elhatározta, hogy Lourdest nem zárják be, s egyáltalán semmiféle intézkedést nem tesznek a lourdesi zárandoklások ellen. Egyszersmind a lourdesi plébánost közel jövőben püspökké szentelik.

Marokkó.

Tanger, április 25. A Fezből érkezett utolsó hírek megnyugtatólag hangzanak. Csak kevés európai, akik alárendelt állásokat töltönek be, fogja az udvart elhagyni. (M. T. I.)

Hírek a Balkánról

Konstantinápoly, ápr. 24. Midőn a török katonák összeütköztek avval a bolgár bandával, mely két kucooláhot erőszakkal magával vitt, a banda egy halott hátrahagyásával elmenekült és a két kucooláht is szabadon bocsátotta. A törököknek három sebesüljök volt. (M. T. I.)

Tüntetések.

Poitiers, április 23. A tegnap letartóztatottak elítélése következtében ma újból tüntetések voltak. Ezuttal ismét öt embert tartóztattak le. (M. T. I.)

Szerelmi dráma a fővárosban.

Budapest, ápr. 24. (Saját tud. táv.) Mayhard Józsefnét, Mayhard József eszéki postatiszt nejét egy kereskedő segéd, akivel már régebben szerelmi viszonya volt s a kivel a fővárosban találkozott, — lelőtte s ezután magára löött. Mindketten meghaltak. Beszállították őket a hullaházba.

Oroszország és Mandzsuria.

London, április 24. A Reuter-ügynökségnek egy pekingi távirata jelenti, hogy Oroszország közölte Kinával, hogy addig nem tesz további lépéseket Mandzsuria kiürítése végett, amíg Kína alá nem írja azt a szerződést, amely által a Mandzsuria fölött való szuverénitás a valóságban Oroszországnak engedtetik át. Más nemzetek e tekintetben ki legyeenek zárva. Csing herceg az orosz feltételeket nem fogadta el. A távirat továbbá azt jelenti, hogy az udvar visszatért a szent városba.

London, április 24. A Reuter-ügynökség újabb pekingi távirata jelenti: Az Oroszország által Mandzsuriát illetőleg Kinával szemben támasztott feltételek következők: 1. Újabb mandzsuriai kikötőt vagy várost ne nyissanak meg a külföldi kereskedelem számára. 2. Ne koncedáljanak több idegen konzult. 3. Mandzsuriai közszolgáltatban oroszokon kívül más idegeneket ne alkalmazzanak. 4. A közigazgatás Mandzsuriában változatlan marad. 5. A niucsvangi kikötő vámbevételét adják át az orosz-kinai banknak. 6. Orosz ellenőrzés alatt alapítsanak egészségügyi bizottságot. 7. Orosz-

országnak legyen joga az összes mandzsuriai kioai vonalakhoz táviróvonalakot csatolni. 8. Mandzsuriához tartozó területet nem szabad más hatalomnak átengedni. (M. T. I.)

Felirat a katonai javaslatok ellen.

Sopron, április 24. (Saját tud. táv.) A megyegyűlésen 16 szavazattal 4 ellenében elhatározták, hogy a képviselőházhoz felírják a katonai javaslatok ellen.

A vihar áldozatai.

Budapest, április 24. Boroszlóban az utolsó napokban dult vihar sok embert ölt meg. Egész Felső-Sziléziában nem kevesebb, mint 122 ember esett áldozatul a viharoknak. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Tűzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

245

Jampolban Burlaj, a híres öreg vezér fogadta őket, aki itt az alvidéki seregekkel és nagy csőcselékekkel várakozott a tatárookra. Ő avatta be évekkal azelőtt Bohunt a hadviselés mesterségébe, elkísérte a Feketetenger melé utjában és együtt égették fel Rinopét. Ezért szerette is nagyon, akárcsak az édes fiát, a követeit tehát erős bizalommal fogadta, különösen, mert Rzendzian már az előző évben is a szolgálatában látta. Mikor aztán meghallotta, hogy Bohun él és Wolhyniába igyekezik, örömben a követeknek nagy ebédet adott, melyen aztán ő öntött fel legjobban a garatra. Sagloba ugyancsak félt, hogy Rzendzian becsip és vigyázatlanul eljár a szája, de a ravasz, minden hájjal megkent legény olyan okosan viselkedett, hogy mindig igazat mondott, hacsak veszély nélkül megtehetette és ezáltal még csak megerősítette a házigazda bizalmát. A két lovag érdeklődve hallgatta Rzendzian elbeszélését mert a legény a legszemtelenebb merészséggel rólok is mondott egyet-mást.

— Azt hallottuk — szölt Burlaj — hogy Bohun párbajban megsebesült. Nem tudod, ki sebesítette meg?

— Wolodyjovski, Jeremiás herceg egyik tisztje, — felelte nyugodtan Rzendzian.

— Oh, csak a kezembe kerüljön, majd megfizetek érte néki! Meg fogom nyuztatni!

Wolodyjovski a bajusza alatt titkon mosolygott és úgy nézett Burlajra, mint az agár a farkasra, mert nem tudta rögtön torkolagadni.

— Éppen azért mondtam meg a nevének, oh jeles vezér! — hízkelkedett Rzendzian.

— Az ördögnek nagy öröme telhetik ebben a legényben! — gondolta Sagloba.

— De ő nem is annyira hüübös — folytatta Rzendzian — mert hiszen őt Bohun hívta ki párviadalra, azt sem tudva, hogy kivel van dolga. Azonban egy másik nemes is volt, a Bohun legnagyobb ellensége, aki már egyszer el is rabolta tőle a hercegnőt.

— Ki volt az a nemes!

— Egy vén iszákos, aki Csehrinben behizelelte magát a hetmanunknál, barátságot szünelve.

— Föl fogom akasztatni! — ordította Burlaj.

— Hunczut legyen, ha ennek a kutyának az orrát le nem vágom! mormogta Sagloba.

— Ugy elbántak vele, — beszélte nagy komolyan tovább Rzendzian, — hogy másnak éppen elég volt volna. A mi hetmanunk azonban szívós természetű, meggyógyult, habár alig tudott Wlodawába vándorolni is, ott is tanácstalanul állott, amíg mi oda nem jutottunk. Elvittük Wolhoyniába, ahol a miénk vannak hatalmon. Jómagunk pedig eljöttünk a hercegnőért.

— Az a fekete szempár az ő veszedelme!
— dörmögte Burlaj. — Megmondottam már neki. Nem jobb lett volna kozákmódra báni el azzal a lánnyal, azután egy követ a nyakára és a vízbe vele, akogy a Fekete-tengernél csináltuk!

Wolodyjowski alig tudta magát türtöztetni, annyira bántotta, hogy Helenát sértgetni merészeli. Sagloba azonban nevetett és így szólt:

— Persze, hogy jobb lett volna!

— Ti jó emberek vagytok! — szólt Burlaj. Nem hagyátok el szükségben és te kis ember, itt Rzendzianhoz fordult, te vagy a legkülönb, mert láttam, hogy Csehrinben is hogyan ápolta Bohunt! Nos, én is jó barátok vagyok, szóljatok, mire van szükségtek, katonákra vagy lovakra? Szívesen adok bármit is, hogy a visszatérésnél se történjék semmi bajotok.

— Katonákra nincs szükségünk, — felelt Sagloba, — mert barátságos földön utazunk, he pedig valami kellemetlen kalandunk akad, nagyobb számú kísérettel bajosan jutnánk tovább, de gyorsjárásu lovaknak hasznát ugyan csak vennők.

— Adok néktek olyanokat, amelyek különbek a khán paripáinál is.

Rzendzian megragadta a jó alkalmat.

— A hetman kevés pénzt adott nekünk, ő neki magának se volt sok; pedig Brazlawonul egy marékra való szénát adnak csak egy tallérért.

— Gyere hát velem a kamrába! — szólt Burlaj.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a cukorrépa minőségének fokozásáról. Nem közönség sem a gazdára, sem a gyárosra nézve, hogy a beváltásra, illetve a feldolgozásra kerülő cukorrépa milyen cukortartalommal bír és milyen arányban áll ezen cukortartalom a répa nemcukor alkatrészeihez, mert okszerű beváltást feltételezve a cukortartalom vétetik irányadóul a gyáros is szívesebben fizet többet az olyan répáért, a melynek cukortartalma lehetőleg magas, a melyben a cukor és nemcukor alkatrészek egymásközti aránya kedvező. Minél kevesebb a répában a nemcukor, annál jobb, mert az ilyen répa feldolgozása könnyebb s kevesebb cukorvesztéssel jár, mivel a répa minden 1 százaléknyi nemcukor alkatrésze ugyanannyi cukrot tart lekötve, a mi abból ki nem vonható.

Ha a répában sok a nemcukor, ez rossz minőségre vall s mindig, vagy legtöbb esetben a talaj túlságos nitrogéntartalmára, illetőleg a frissen istállótrágyázott földre vezethető vissza. Azért közvetlenül a cukorrépa alá adni az istállótrágyát nem tanácsos. De mert a cukorrépa előveteménye a legtöbb esetben a buza szokott lenni, ez alá sem alkalmazható az istállótrágya hátrányos hatás nélkül, mert tudvaleg akkor a magyar buzaféléseknek egyik leggyakoribb hibája jut érvényre, a megdülés s így nem marad más mód hátra, mint azt a buza előveteménye alá adni.

Nem nagy baj ez olyan gazdaságokban, a hol a földek rendszeres 4—5 évenkénti trágyázásban részesülnek, de soványabb, tápanyagokban szegény talajokon nem marad más hátra — mivel a cukorrépa a talaj tápanyag-tartalma iránt a lehető legnagyobb igényeket formálja — mint ezen a bajon műtrágyafélék alkalmazása által segíteni. Ha valahol, ugy a cukorrépa termelése körül a legkívánatosabb és indokoltabb a műtrágyafélék használata, speciálisan a szuperfoszfát és chilisalótromé.

A chilisalótrom alkalmazása inkább csak a növény első fejlődési stádiumára szorítkozzék, s mint fejtrágya alkalmaztassék 2—3 adagban olyformán, hogy a fejtrágyázásra szánt mennyiséget, 70—100 kgot 2 részre osztjuk, s annak felét a vetés előtt, felét a kikelés után szórjuk el, hogy az a növést gyors fejlődésre készítse, hogy ellenségeinek ne legyen hosszú időn át kiszolgáltva.

A szuperfoszfát alkalmazásának tavasszal vetés előtt kell történnie, mikor 150—200 kg. alkalmazása lesz körülbelül a megfelelő mennyiség kat. holdanként. A szuperfoszfát különösen a répa minőségére hat jótékonyan, s ezért annak az alkalmazása sohasem lenne elmulasztandó, kivéve sok és könnyen felvehető növényi tápanyagot tartalmazó talajnemeket, a hol annak alkalmazásával szembeálló eredmények amogy sem érhetőek el.

Lóárverés. Hétfőn, április hó 27-én reggel 9 órakor a lóvásártéren 3 kincstári ló fogárverés útján a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Értéktözsde.

Budapest, április 24.	
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, április 24.	
Buza októberre	7.86
Buza áprillisa	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.30
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden 1902. április 24-én.

Magyar aranyjárdék 4	121.40
Magyar koronajárdék	92.75
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	—
Magyar vasuti köl sön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.50
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	203.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	158.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Oszták járdék papirban	100.50
Oszták járdék papirban	121.50
Oszták járdék aranyban	101.—
Oszták korona járdék	154.—
Oszták államsorsjegyek	16.—
Oszták magyar bank részvény	720.50
Magyar hitelbankrészvény	682.—
Oszták hitelintézet részvény	95.30
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	116.92
Németbirodalmi márka	239.75
Londoni vista	23.40
20 márkás arany	—

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. április hó 21-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.40—14.—. Kétszeres buza 12.80—12.20. Rozs 12.—11.60. Arpa 11.20—10.70. Zab 12.20—11.60. Tengeri 12.—11.60. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 22.80. Köleskása 25.—. Burgonya 6.—. 100 kiló lángliszt 25.60. Zsemlyeliszt 25.20. Fehér kenyér liszt 25.—. Barna kenyér liszt 22.—. Széna farral 5.20. Szózt szalonna 164.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —.96. 1 kiló öntött gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőse 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 32.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles 11.20. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. moogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta 24.—. 1 kgr. szalonna 1.64. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.88. 1 kgr. vereshagyma —.17. 1 kgr. foghagyma —.56. 1 kgr. bors 2.40. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

A szerkesztést felolós:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1420/1903. eln. szám.

Értesítés.

A m. kir. szabadalmi hivatal megkeresése folytán értesitem az érdekelt iparosokat, hogy nevezett hivatal által kiadott »Szabadalmi Közlöny« a polgármesteri hivatalban van közzemlére kitéve és ott a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A szabadalmi közlöny az iparosoknak egyrészt a bejelentett találmányokról s az engedélyezett szabadalmakról ad felvilágosítást, másrészt a bejelentett találmányok által okozott esetleges érdeksérelem fenforgásánál alkalmat nyújt, hogy az érdekeltek az 1895. évi XXXVII. t.-cz.-ben megállapított jogorvoslatot igénybe vehessék.

Nagyvárad, 1903. április hó 18-án.

Rimler Károly,
polgármester.

Első és legnagyobb órajavitó műhely.

ÓRA-, ÉKSZER- és LÁTSZER-ÜZLET!

Nálam már
nem kell reklám,
hisz minden ember jól tudja, hogy a
színház oldala mellett

Kepes Márton

első és legnagyobb órajavitó műhelye a legelőnyösebb.

Nálam nem lesz felszámítva sem 5 kr., sem 6 kr., sem 50, sem 40, sem 60 kr., hanem minden órát **kivétel nélkül**

szigorú 1 évi jótállás mellett **csak 90 krajczárért javítok meg.**

A legfinomabb óraüveg 10 kr.

Kérem a helyes címre ügyelni.

Kérem az én műhelyemet nem összehasonlítani más reklám-üzletekkel.

H Á S Z M A N Ó

kézmű és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Fő-üzlet: Zöldfa-u. elején. Fiók-üzlet: AMERIKAI ÁRUHÁZ Fő-u.

Figyelmeztetni kívánom mindazokat, kiknek a **költözködésnél** bármely cikkben szükségletük volna, hogy nemcsak rőfös árukban, hanem **szőnyeg, madracz, paplan garnitúra, szövet- és csipke-függönyökben** is óriási raktáram van, amit nálam a már ösmert

☛ **olcsó és szolid árban lehet beszerezni.** ☛

Minden 10 frt bevásárlásnál kívánatra egy életnagyságu fénykép lesz nagytva. 260.

Egyedül álló legnagyobb

nyaraló és moly ellen biztosító vállalat.

Telefon szám: 243.

Telefon szám: 243.

Heimann Lipót és Társa

női felöltők áruháza

257

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Szücsmestere: **ZIMÁNYI ANDRÁS.**

Elvállal mindennemű **szőrme-áruk**, u. m.: bundák, lábszások, coliek, ruhák, szőnyegek és minden e szakhoz tartozó áruk

nyári megőrzését.

Kívánatra a megőrzésre szánt tárgyak elszállítatnak.

Ünnep és szombat napokon zárva.

(Lakás: **Zöldfa-utca 5. sz.**, Grünfeld-féle ház.)

Az összes raktárhelyiségek tűzkár ellen biztosítva vannak.

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü. göny cím: Rosenberg Izsó

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági cikkek és zsiradékok nagy raktára.

Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland **CEMENT.**
I-ső rendű **Román.**

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

== K Ö A G Y A G C S Ö V E K. ==

Valódi ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.

Aszfalt ELSZIGETELŐ lemezek.

== Köszén-Kátrány. ==

Gazdasági cikkek:

Kitünő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a **REPCZE-OLAJ** (égető-olaj).

Első rendű

250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV.

CREOLIN.